

Galderak egiten ibiltzeko ohitura ergel hori

Fermin Erbiti
KAZETARIA

Eskolan ikasten den leziorik garrantzitsuena da, garrantzitsuena ez dela eskolan ikasten". Ideiarik ere ez nori entzun nion esaldia, baina guztiz bat nator mezuarekin. Eskolak asko eman dezakeela jakin arren, haren mugen berri ere badugu. Inork ez du uste seme-alabak geletan sartu eta hortik jakin beharreko guztiaren jabe aterako direnik. Batetik, eskolan ergelkeria asko ikasten-edo ditugulako; eta, bestetik, bizitzako lezio nagusiak beste bide batzuetatik datozkigulako. Guztiok dakigunez, asko dira bidera ateratzen zaizkigun titulurik gabeko irakasleak, libururik gabeko lezioak: gozoak batzuk, garrantzak besteak. Sekula ahanziko ez ditugun ikasgaiak. Kolpean barneraturik, kolpeka askotan.

Ikasle nintzela, niretzat tortura hutsa ziren jarduera askotan aritu nintzen. Preteknologia, izena eta izana gorrotagarriak zituen ikasgaia, bat aipatzeagatik; matematikako problema nazkagarriez ere oroitu ez ezik, amets gaiztoen protagonista ditut, oraindik ere, noizean behin; epe laburragoan sufrituagatik, sekula ulertu ez nituen kimikako kontu ilunak ere eskola garaiko torturen sailkapenean sartuko nituzke.

Hamabost urteko mutikoari, lehen aldiz, nondik jo nahi zuen galdetu bezain laster amaitu zen sufrikarioa. Eta, bat-batean, eragiketa eta formula haiek atzean uztearekin batera desku-

britu nuen liluratu ninduen ikasgaia. Irakasleak gai bat mahaigaineratu eta horretaz aritzen ginen solasean, nor bere iritzia emanez: denboraren joan-etorria, edertasuna, egia, justizia... Bitxia zen duela mende askotako jakintsu batzuek horretaz esanikoa irakurtzea: gure harridurarako, hain testu zaharrak berriak ziren aldi berean, gaurkotasan handikoak.

Aitortu beharra daukat: ikasgai hartan landurikoak soluzio argirik ez izatea ere oso erakargarria zitzaidan. Gehiegitan ibilia nintzen matematikako labirintoetan barna galdurik, irakasleak arbelean idatziriko soluzioaren arrastotik hain urrun, haraino nola arraio hel zitekeen ulertu ezinik. Ikasgai berriaren gakoa, nire zorionerako, bueltaka ibiltzea zen, batetik bestera, sekula helmugaraino heltzeko aukerarik gabe. Urtetako esperientziak erakutsia banekien horretan aise mugituko nintzela.

Filosofia zuen izena ni liluratu ninduen ikasgaiak, orain hezkuntza sistematik kanpo utzi nahi duten berbera. Pentsatzen hasita, erabakia ez da harritzekoa. Izan ere, galderak etengabe egiten ibiltzea, inora helduko ez zarela jakinik, denbora-galtze hutsa da, ergelkeria. Gure gizarteak gauza praktikoak nahiago ditu, berehalako etekinak ematen dituztenak. Galderen orde, erantzunak: ahalik eta gehien, ahalik eta azkarren. Klik batean, ahal bada. ■

Jo ta ke

Joanes Etxebarria
KAZETARIA

Dependentziari herra ukaitea eta independentzia aldarrikatzea ohitura bilakatu zaigu batzuei gazte-gaztetatik. Bi estatuen partez, Euskal Herriko gobernu baten menpe izatea nahiago genuke. Baina ttipitik sartua dugu buruan ideia hori, eta ez diogu sobera kasu egiten, ez segitu beharreko estrategiari, ezta gauzagarri ote den pentsatzeari ere.

Zigarreta ala zigarroari menpekotasun handia diot eta azken bost egunak batere piztu gabe iragan ditut. Garaipentxo bat izan da egun bakoitza. Porrot handia seigarren egunean bat piztu izana. Baina in-(eta)-dependentzia gora eta behera aipatzeko balio izan dit, eta pentsakor utzi nau.

Azkenean, menpekotasuna zein heinetara errota den sentitzen baita, utzi nahi denean. Ez delarik fisikoa mentala da, eta ez dakit zein den okerrena. Menpekotasunarekin bukatzea eguneroko bataila da, bereziki ez denean konpentsazio prozesu bat abian ezarria. Erran dezadan duela urte batzuk hipnosiari esker zigarretak zurezko zotzekin ordezkatzeko nituela. Estatuen kasuan, hirugarren estatu batek konpentsa lezake besteekiko dugun menpekotasuna. Baina hura heldu artean, zein zaila den loturetatik deslotzea, nahiz eta ez ukan ezta nikotinaren sentsazio lasaigarria ere. ■